

Vaimlikult mõistmine

„Mida silm ei ole näinud ega kõrv ole kuulnud ega inimese südamesse ole tõrtnud, mis Jumal on valmistanud neile, kes teda armastavad. Ent Jumal on jelle meile ilmutanud Waimu läbi; sest Waim uurib kõik asjad, ka Jumala sügavused. Ja seda me räägime mitte sõnadega, mida õpetab inimlik tarkus, vaid mida õpetab Waim, ja seletame vaimlike asju vaimlikega. Aga maine inimene ei võta vastu seda, mis on Jumala Waimust, sest see on temale jõledus, ja ta ei või aru saada sellest, sest et seda tuleb ära mõista vaimlikult. Aga vaimlik inimene mõistab kõik ära, ent teda ennat ei mõista üksi ära.“ 1. Kor. 2, 9—15.

On olemas asju, mida me mõistame, aga on ka olemas palju neid, mille selgitab meile alles tulevane elu. Meie teame mis on patt ja ülekõhus, sest see on olnud meie sees enne ümberpöördumist, ent nüüd me teame, mis on usuelu ja Jumala armastus meie südames, aga meie jüski ei mõista, milline on Jumala juur saladus, mis tegi võimalikuks Jumalal saada inimeseks, jündida jü maailma, jurra meie eest ja lunastada inimest. Meie seletame seda mitmesuguste väljenduste ja kirjakohtadega, aga jelle juure lunastamiseplaani saladuse sügavuse mõistmine tuleb alles tulevases elus.

Meie teame, et oleme päästetud, aga kuidas Jumal tegi seda, on Jumala juur saladus. Meie näeme inimest vaevlevat pattudes. Me soovime, et ta vabaneks. Me palvetame tema pärast aastaid, me töötame jelle inimese juures Jumala sõnaga, ja viimaks on ta päästetud. Kuidas toimus see? Kas on see meie teene? Ei, see on Jumala Waimu töö. Kuidas Jumala Waim seda tegi, jääb meile saladuseks, sest nii kui „tuul puhub, kus ta tahab, ja ja kuuled tema häält, aga ja ei tea, kust ta tuleb ja kuhu ta läheb; nõnda on igatiis, kes on jündinud Waimust“, Joh. 3, 8.

Nii kui mainitud, on asju, mida me mõistame ja seletame, ja on neid, mida me ei suuda mõista. On neid asju, mis on materjaalsed ja seletatakse materjaalselt, aga on neid, mis tuleb seletada vaimlikult ja mida meie kui vaimlikud inimesed mõistame ka vaimlikult, kui Jumala Waim meid juhhib. Kes ei ole juhitud Jumala Waimust, see lastub libalikku seletamise ja arvamusje.

On aga ka väga tähtis, kaugele võib minna asjade vaimlikus mõistmises ja vaimlikus seletamises. Mäti on olnud niisuguseid piibelseletajaid, kes tahavad kõiki asju seletada vaimlikult. See on suur hädasoht, kui unustatakse, et on olemas asju, mis tulevad mõista vaimlikult ja et on olemas palju asju, mis jäävad tegelikult ja materjaaliks, nii kui seda kirjeldab Jumala sõna.

Küsitakse, kuidas on elu tulevases maailmas. Kas tuleb seda mõista vaimlikult või materjaalselt ning tegelikult? Kas on olemas tulevases elus inimesed vaimud, või ikka inimesed nii kui siingi? Palju on selliseid küsimusi. Ja seletatakse, et uus maailm, mis luuakse, on vaid vaimlik, ja kõik, mis seal on ja mis seal tehakse, kõik mis jelle kohta on Piiblis kirjutatud, tuleb vaimlikult mõista.

Kaheldakse, kas on olemas ruumilist templit ehk pühamat taevast, kas on olemas uus Jeruusaleem, kui materjaalne linn, linnal tänavad, müürid, väravad jne. Kas on taevast kahelkümnel neljal vanemal materjaalsed kroonid peas, võitjail kandleid ja palmioksjad käes; kas uuel maal jüüakse, kas seal on elupuu, elujõgi, kas seal istutatakse viinamägeid, ehitatakse kodajid, nii kui seda kirjeldab Pühakiri: Jeei. 65, 17—25; Joh. ilm. 21 ja 22 peat. jne. Kõrgem kriitika ja moodne maailmavaade kahtleb kõige jelle juures. Modernistid ütlevad, et taevast ei ole Jeruusalema, ei kandleid, palmioksje, ei kiidulaule ega jarnait. Kõrgem kriitika kahtleb üldje Pühakirja tõdedesse ja lastub igas asjas jümbooljesse seletusse. On ka olemas nõndanimetatud „piibliuurijad“, kes peavad neid inimesi ja usklikke materjalistideks, kes mõistavad vahet teha materjaalsete ja vaimlike asjade vahel.

Mis on jelle tulemus, kui ei osata seletada ega teha vahet materjaalsete ja vaimlike asjade vahel? Selle läbi rikutakse paljude lapselik usk. Inimesed viiakse vaidlusesje Piibli põhitõdede üle, meeleolud teravnemad ja lõpuks kaotatakse usk Piibli tõdedesse, Jumalasse, igavese elu saladustesse ja inimene hukub. Millest tuli see? Sellest, et püüti kõik asjad jümbooljeks teha ja vaimlikult mõista ning seletada. Suur kahju on tehtud hingede juures. Kes vastutab nende hukumise eest, kellelt nõutakse nende verd? Hoidku Jumal meid valeõpetuste eest.

Adventrahvas jääb Piibli juure. Nendele on Jumala armuist antud suur valgus ja selle läbi nad on suurtelised mõistma waimlikke kui ka materjaalseid ja tegelikke asju, ehkki meiegi teame „mida film ei ole näinud ega kõrv ole kuulnud, ega inimese südamesse ole tõusnud, mis Jumal on waimistanud neile, kes teda armastavad“. Meie oleme Jumalale tänuks, „et Jumal on meile ilmutanud Waimu läbi, sest Waim uurib kõik asjad, ka Jumala sügawused.“ 1. Kor. 2, 9, 10. See tähendab, ega meiegi wõi kõike mõista ja seletada wiimse täpsusega, aga nii palju, kui Jumala Waim meile on ilmutanud, me mõistame küll. Me oleme tänulikud selle eest Jumalale!

Meie usume, et taewas on ruumiline Jumala tempel ehk pühaku tema täielise jesseadega. Seda näidati Moosesele ja Johannele: Ebr. 8, 1—5; Jlm. 11, 19; 14, 17; 15, 6, 8; 16, 1. Meie usume, et taewas on tegelik Jumala aujürg: Jlm. 4, 1—11. Aujärje ees on kaksikümme neli wanemat, maa pealt, inimeste seas ära wõetud, „õstetud“ isikud, keda Kristuse teenete läbi on sinna wiidud meie esindajatena. Jlm. 4, 4. 10. 11. Need on tegelikud, muudetud ja äraseletatud inimesed, mitte waimud. Nende seas me teame olewat Genofi, Moosese, Celiase ja paljud pühad, kes üles tõusid Kristuse ülestõusmisel. Matt. 27, 53. Neil on tegelikud kuldjed kroonid peas. Mõni waidab, see on sümbolne kroon, elukroon. Keegi ütles, et Jumalal pole waja „plekki“, et teha kroonid taewas. Kui need on sümbolised kroonid, elukroonid, mis me ütleme siis, kui kuulame, et nad wõtsid kroonid peast ja panid Jumala ette. Neil oli midagi wõtta peast: seewastu elukroon on sümbolne kroon. Elukrooni ei saa peast ära wõtta, siis oleks, sümbolises mõistes, inimene, need kaksikümme neli wanemat, oma elu tagasi annud ja jaanud sel hetkel kaduwaiks inimesteks. Taewas pole aga surelikust.

Meie usume Kristuse tegelikku taastulemist, ja et ta tuleb nähtawalt ja mitte waimlikult. Matt. 24, 23—30. Usume, et Kristuse nähtawal tulekul äratatakse õiged surunud tegelikult ellu ja muudatakse elawad õiged ning wiitakse tegelikult taewasse tuhandeks aastaks. 1. Tess. 4, 13—18; Jlm. 20, 6. Nad on taewas, mitte mingid waimud, waid tegelikud lunastatud inimesed.

Meie usume, et tuhandeaastase ajastu lõpul tuleb taewast alla Püha Linn, Jerusaleem koos pühadega. Jlm. 20, 9. See on tegelik linn, mitte sümbolne mõiste. L i n n a piirati, l i n n a sees on p ü h a d inimesed, lunastatud, seega peab see olema materjaalne, tegelik linn, sest sümboli ei saa piirata, ega tema sees ei saa olla olewused, inimesed. Kui piirajad on tulnud ümber Püha Linnu, langeb tegelik tuli taewast ja jõeb, põletab maailma. Nõnda saab Jumala univõrsum wõtaks patu roojusest. 2. Peetr. 3, 7. 10. 12.

Meie usume, et praeguse maa asemele lunastatakse uus maa. See uus maa on patuta ja seal elab õigus. Jees. 65, 17; 2. Peetr. 3, 13. See uus maa on midagi jarnast, milline oli maa enne patulangemist. Sellel maal elawad inimesed, kes on õiged, keda Kristus on üles äratanud ja muutunud oma tulekul. Sellel uuel maal on loodud ka uued loomad. Õigete elu on seal tegelik elu, ta on midagi jarnast, mis oli enne patulangemist Adamal ja Sewal. Uuel maal inimesed elitawad, istutawad ja jõewad oma töö wilja. Jees. 65, 21—25. Uue maa elanikud on aga inglite jarnased, nad ei abiellu enam ega sünnita lapsi, sest Jumala laste arv on täis. Jees. 65, 23; Matt. 22, 30.

Uue maa pealinn on Uus Jerusaleem, taewane linn. Jlm. 21. Kordame weel, see on tegelik linn. Kiri näitab jeda. Sellel linnal on 12 tegelikku wärawat, iga wäraw tegelikult pärliit. Linnal on tegelikud müürid ja need on kalliskividest, nii kõneleb Kiri. Edasi nägi Johannes, et linnal on kuldjed tawawad. Ems-kumb, kas wõtta jeda müürid tegelikult, wõi kaduda igasugusesse sümbolsete seletuste wirt-warri. Edasi me usume, et on olemas elujõgi ja et see on tegelik jõgi. Tema kaldail on elupuu ja see on tegelik puu, mille wilja süüakse, ja see on eluks ja terviseks. Jlm. 22, 1. 2. Sümboli ei saa jätta ja sümbol ei saa olla terviseks. Meid asju ei saa wõtta sümbolset ja seletada „waimlikult“. Tehes jeda, tehakse waleks Jumala sõna, ja niisuguse „waimliku“ seletamisega aetakse kõik mõisted segi ning riikutakse paljude lapselikku usku Jumala sõnasse. Inimestest tehakse „waimlikud filosoferijad“, wabamõtlesjad, ja seega süwendatakse uskmatust.

Jeesus oli väga otsekohene nendele, kes rikkusid mingil wiisil teiste lapselikku usku, olgu see siis laste wõi täiskaswanute usku. Ta ütles: „Aga kes pahandab ühe neist piirusest, kes minusse usuwad, sellele oleks parem, et weskivi tema kaela pandaks ja ta ära wputataks mere sügawusse. Häda maailmale pahanduste pärast. Seit pahandused peawad tulema, kuid häda sellele inimesele, kelle läbi pahandus tuleb...“ Matt. 18, 6—10. Paulus mainib selles mõttes: „Seit teie seas peab olema lahõpetusi, et jaaks ilmiiks, kes teie seast on piisawad katsumistes.“ 1. Kor. 11, 19.

Adventrahvas peab olema wawal segaste õpetuste juhtes. Piibli põhioõdesid on alati rünnatud maailmalikkude teadlaste poolt, kõrgema kriitilute poolt, modernistide poolt ja väga sageli ka niisuguste „usklikkude“ poolt, kes lastawad oma teadmiste ja arwamuste asemele ning hakkawad Piibli tegelike asju waimlikult seletama, kaotades seega igasuguse piiri materjaalsete ja waimlike asjade ja seletuste wahel. Tuba Luther tundis sellise seletuse hädaõhtu ja ta ütles kõrd:

Meie kui adventrahvas armastame Piiblit kui Jumala sõna ja usume tema õpetusi. Me usu-

Pühad paigad

M. L. Andreasen

Mitte kaua pärast käsu andmist Siinail ütles Issand Moosesele: „Räägi Iisraeli laste vastu, et nemad mulle ülestõstmise ohvri võtavad; iga mehe käest, kes omast heast südamest tahab anda, peate teie minu ülestõstmise ohvri võtma.“ 2. Moos. 25, 2. See ohver pidi koosnema aineist, nagu kuld, hõbe ja vask. „Ja sinine ja purpripunane ja helepunane ja kallis linane lõng ja kitse karvad. Ja punased jäära nahad ja määra nahad ja sittimi puud. Õli valge tarvis, kallid rohud võidmise õli tarvis ja magusa haisuga rohud suitsutamise tarvis. Soami kivid ja kivid, mis kolude sisse pannakse käiksita kuuekese ja rinnailu tarvis.“ Salmid 3—7. Nendest ohvriannetest pidi Iisraeli rahvas tegema püha maja Jumalale. „Ja mina tahan nende seas elada“, ütles Jumal. Salm 8.

Siin nimetatud pühamut tunti tollal koguduse telgi nime all. Ta oli ka tõelik telk puust seintega, mille katus oli neljakordsest materjalist; kõige elumised katuse-katted olid kallist linasest lõngast, välised olid „kate punakaist jäära nahkadest, ja jälle teine kate määra nahkadest selle üle“. 2. Moos. 26, 14. Telk ise polnud just väga suur, umbes kaheksateist korda viiskümmend neli jalga; telgi ümber oli eesõu, mille laius oli sada jalga ja pikkus kakssada jalga.

me tema sõnu kui Jumala sõna ja Jumala Waimu inspiratsioonini. Meie usume ja teame ka, et Jumala Waim on meid algusest peale juhtinud kuni tänaseni ja on ka annud meie jekka prohvetikuulutamise-anni, mille kaudu on meile palju asju näidatud ja ära seletatud, milliseid asju tuleb mõista waimlikult ja milliseid materiaalselt. Meie jääme truuks sellele usule, õpetusele ja arusaamisele, ja tänutundes meie laulame: Seda usku ma ei annaks terve ilma eest; kühi on kõik wara ilma, Su'ga wõrreldes.

Taani praost S. M. Fenger kirjutas Kopenhaageni lehes: „Nationaltidende“ 20. sept. 1911. a., et Luter oli kindlal arusaamisel waimlikult seletamise hädawõitu:

„Luter tundis hästi neid, kes kirjutuste ja õpetuste kaudu agaralt hüüdsid: waim! waim! Tema ei hinnanud neid kõrgelt. See waimlikult seletamine on wana, kuid mitte hädawõitu kõnewõitu. Sellega wõidakse liita terve ristiusu-õpetus, wälja heites temast terwel määral ta tõeline siin. Jumala Poja inimelusest ja inimesest mõistetakse waimlikult mõttes, ja nutti ka luuastustööd, ülestõusmist, kohtupäewa ja taju — õnnistuse ja hukatuse näol, — kõik kofku mõistetakse ja seletatakse waimlikult, see tähendab: meie anname sellele oma iseteadliku tähenduse ja mõiste.“

Ed. Rägi.

Telk oli nõnda ehitatud, et seda võis kergesti võtta koost ära ja viia teisale. Ajal, mil ta ehitati, oli Iisraeli rahvas rännakul kõrves. Kuhu nad ial läksid, võtsid nad kaasa ka telgi. Seinte lauad polnud naelutatud kokku, nagu harilikult ehituse puhul, vaid olid tappidega püsti asetatud hõbedastele jalgadele. 2. Moos. 36, 20—34. Eesõue ümbritsevad vaibad olid kinnitatud sammastele, mis samuti tappidega asetsevad vaskjalgedel. 2. Moos. 38, 9—20. Telgi riistad olid ka valmistatud nõnda, et neid võidi hõlpsasti kanda. Kogu ehitus, kuigi ta oli suurepärase ja ilus, oli siisk ehitatud ajutisena. Ta pidi teenima ainult nii kaua, kui Iisrael oli juba asunud töötatud maale ja võidi püstitada kindel ehitus.

Telk oli jagatud kahte ossa: esimest ja suuremat nimetati pühaks paigaks; teine osakond oli kõige püham paik. Nende osakondade vahel asus tore vahetekk. Kuna ehitusel polnud aknaid, siis mõlemad osakonnad pidid olema pimedad. Olenedes ehituse ajutisest iseloomust, võis küll pisut päevavalgust tungida sisse, kuid seda oli siiski vähe. Seepärast oli esimeses osakonnas valgustamiseks seitsmeharuline küünlajalg, mis andis preestritele nende teenistuseks küllaldast valgust.

Esimeses osakonnas oli kolm eset, nimelt ettepanemis-leibade laud, seitsmeharuline küünlajalg ja suitsetamisohvri-altar. Astudes sisse eesõuest, mis oli ida pool, võis näha ruumi lõpus suitsutamishohvri-altarit. Paremat kätt oli ettepanemis-leibade laud ja vasakul küünlajalg. Laual pidid asetsema leivad kahes hunnikus ja nende kõrval suitsutusrohi ja vaagnad joomahohvriks. Sealsamas asetsevad ka putked, kahvlid ja kausid, mida tarvitati igapäevasel teenistusel. 2. Moos. 37, 16. Küünlajalg oli valmistatud puhtast kullast. „Tema keha ja ta harud, ta kausikesed, ta pungad ja ta lillekesed olid samuti kullast.“ Salm 17. Küünlajalal oli kolm haru kummalgi pool ja üks keskel. Küünlajala harudel asetsevad kausikesed, mis olid valmistatud mandlisarnaselt ja sisaldasid õli. Salm 19. Kullast polnud mitte ainult küünlajalg, vaid ka küünlakäärid ja tahinina-riistad. Salm 23.

Tähtsaim riist selles osakonnas oli suitsutamishohvri-altar. See oli umbes kolmkümmend kuus tolli kõrge ja kaheksateist tolli läbimõõdus. See altar oli karratud puhta kullaga ja altari ülemist osa ümbritses kuldne pärg. Sellele altarile aetas preester igapäevases teenistuses tulised söed, mis olid võetud põletamisohvri-altarilt, ja suitsetamisrohi. Kui ta puistas suitsutamishohvri-tuliste süte, siis tõusis üles suits ja täitis püha paiga ning ka kõige pühama paiga, sest vahetekk nende osakondade vahel ei ulatanud ruu-

mi laeni. Sel teel suitsutamissohvri-altar, kuigi ta oli asetatud esimesse ruumi, teenis ka teist osakonda. Sel põhjusel asetati ka altar „vaheteki ette, mis tunnistuselaeka peal on, kus ma sinuga tahan ühte saada.“ 2. Moos. 30, 6.

Teises osakonnas, kõige pühamas paigas, oli ainult üks ese, seaduselaegas. Seaduselaegas oli tehtud kastikujuline, umbes nelikümmend viis tolli pikk ja kaksikümmend seitse lai. Laeka kaant nimetati armu-aujärjeks. Armu-aujärje äärt ümbritses samuti kuldne pärg, nagu ka suitsutamissohvri-altarit. Sellesse laekasse asetatakse Mooses kümme käsku kahel kivilaual, mis oli kirjutatud Jumala sõrmega. Teatud aja jooksul sisaldas seaduselaegas ka kuldkruusi mannaga ja Aaroni kepi, mis oli õitsenud. Eebr. 9, 4. Armu-aujärjel oli kaks keerubit kullast, üks keerub ühel pool otsas ja teine teisel pool. 2. Moos. 25, 19. Nendest keerubitest on öeldud, et nad peavad oma mõlemaid tiibu sinna üle laotama, et nad „peavad oma mõlemaid tiibu sinna üle laotama, et nemad katavad oma tiibadega äralepitamise-kaant, ja nende silmad peavad teineteise vastu olema; äralepitamise-kaane vastu peavad keerubite silmad olema.“ 2. Moos. 25, 20. Seal pidi Jumal kokku saama oma rahvaga. Ta ütles Moosesele: „Ja sinna tahan ma sinuga ühte tulla, ja äralepitamise-kaane pealt kahe keerubi vahelt, mis tunnistuselaeka peal on, sinuga rääkida kõik, mis ma tahan sulle käskida Iisraeli laste õpetuseks.“ 2. Moos. 25, 22.

Eesõues, kohe telgi ukse ees, asus pesemise-riist, suur nõu, milles seisis vesi. See riist oli tehtud vasest, milleks naised olid ohverdanud oma vasksed peeglid. Selles nõus pidid preestrid pesema oma käsi ja jalgu, enne kui nad astusid telki ja alustasid teenistust. 2. Moos. 30, 17—21; 38, 8.

Eesõues oli ka põletamisohvri-altar, millel oli tähtsaim osa ohvriteenistuses. See altar oli tähtsaim osa ohvriteenistuses. See altar oli umbes viis jalga kõrge ja kõige ülalt kaheksa jalga läbimõõdus, seest õõnes ning üleni karratatud vasega. 2. Moos. 27, 1. Sellele altarile asetati loomad põletamisohvriks. Siin põletati ka rasv ja siia asetati roahvriks nõutud osad. Altari neli nurka olid valmistatud sarvekujulistena. Teatud ohverdamiste puhul asetati veri nendele sarvedele või riputati altarile. Ülejäänud veri, mida ei tarvitatud riputamiseks, valati altari põhjale.

Saalomoni tempel.

Saalomoni valitsuse alates pidi olema telk küll kaunis lagunenud seisukorras. Ta oli mõnisada aastat vana ja seega vastu pidanud tuule ning ilmastiku mõjudele kaua aega. Juba Taa-velil oli mõtte ehitada Jumalale uut koda, aga kuna ta oli sõdadega palju verd valanud, siis ei

lubatud talle seda. Tema poeg Saalomon pidi ehitama. See tempel „tehti üles valmis raiutud kividest, mis sinna juure toodi; ei kuulnud mitte haamreid ega kirveid, ei mingisugust raudriista koja kallal, kui seda üles ehitati.“ 1. Kun. 6, 7.

Saalomoni tempel oli umbes kolmkümmend jalga lai ja üheksakümmend jalga pikk. Templi sissekäigu ees, mis suundus hommikusse, oli eeskoda, mille pikkus oli kolmkümmend ja laius kuusteist jalga. Templi teiste külgede ümber oli kolm rida tubasid, mida kasutati teenivate preestrite ja leviitide magamisruumideks ja osalt hoiupaikadeks rahale ja muudele annetustele. Tempel oli seestpoolt vooderdatud seedripuust laudadega ja karratud kullaga, kuhu peale oli nikerdatud keerubid, palmid ja lahtilõõnud lillekesed. 1. Kun. 6, 15. 18. 21. 22. 29. Ehitamisest on mainitud: „Ja Saalomon ehitas koja üles ja sai seda valmis. Ja ta ehitas koja müürid seestpidi seedrilaudadega koja põrandast laest saadik, mis müüride peal, ta vooderdas neid seestpidi puuga, ja tegi koja põranda mäandsist laudadest.“ 1. Kun. 6, 14. 15.

Alguslikus telgis polnud põrandat, aga Saalomoni templis oli laudadest põrand, eespool männilaudadest ja „kaksikümmend küünart koja tagumisest küljest saadik; ja seda ehitas ta seestpidiseks kohaks, mis kõige püham paik.“ Salm 16. Kui ta oli katnud kõik templi müürid seedripuuga, nii et „kivi ei nähtud mitte“, siis „Saalomon kattis koja seestpidi selgema kullaga ja tegi vaheseina kuldkeedega ühte kõige püham paiga ette, ja kattis seda kullaga. Ja kõik koja kattis ta kullaga, seni kui kõik koda valmis sai.“ Salmid 18. 21. 22.

Kõige pühamasse paika asetati Jehoova seaduselaegas. Alguslikul laekal oli kaks keerubit, mis olid tehtud puhtast kullast. Nüüd tehti kaks keerubit juure ja asetati need põrandale, mille vahele asetati seaduselaegas. Keerubid valmistati õlipuust, kumbki umbes viisteist jalga kõrged. „Üks mõõt ja üks nägu oli mõlemal keerubil.“ 1. Kun. 6, 25. „Keerubite tiivad olid laiaila laotatud, ja teise tiib puutus seinale külge, ja teise keerubi tiib puutus teise seinale külge; ja nende tiivad puutusid kesk koda tiib tiiva külge.“ 1. Kun. 6, 27. Seega kahe keerubi äärmiste tiibade vahe oli umbes kolmkümmend jalga. Ka need keerubid olid karratatud kullaga, ja kõik seinad templis olid nikerdatud keerubite, palmipuude ja lahtilõõnud lillekestega seestpoolt ja väljastpoolt. Isegi põrand oli karratatud kullaga. Salmid 29. 30.

Templi esimeses osakonnas oli tehtud mõned muudatused. Kõige püham paiga ees, ja nagu nimetatud, kuuluvat kõige püham juure (1. Kun. 6, 22), asus suitsutamissohvri-altar, nagu see oli ka telgis. Ühe küünlajala asemele oli aga ase-

tatud nüüd kümme, viis ühel pool ja viis teisel pool ääres. Need küünlajalad olid puhtast kullast, nagu olid ka kausid, küünlakäärid, vaagnad, noad ja sütepannid. 1. Kun. 7, 49. 50. Ühe ettepanemisleibade laua asemel oli kümme, „viis paremat ja viis vasakut kätt.“ 2. Aja 4, 8.

Pöletamisohvri-altar või vaskne altar, nagu seda nimetati, oli Saalomoni templis märgatavalt suurendatud. Endise telgi altar oli umbes kaheksa jalga läbimõõdus. Saalomoni altar oli ligi neli korda suurem, läbimõõdus kolmkümmend jalga ja kõrgus kuusteist jalga. Potid, labidad, lihaahingud ja kausid, mida tarvitati altari teenistuse juures, olid kõik vasest. 2. Aja 4, 11. 16.

Koguduse telgi juures oli olnud pesemiseriist pesemiseks. Templi juures oli see palju suurendatud. See oli suur astja pronksist, mille läbimõõt oli viisteist jalga, kõrgus kaheksa jalga ja mahtuvus ligi kolmsada vaati vett, ning seda nimetati valatud pesemiseastjaks. 1. Kun. 7, 23—26. Astja seinad olid kõik paksust pronksist. Astja äär oli karikakujuline ja ilustatud lillede ja õitega. Kogu astja lasus kaheteistkümmel härjal, mille tagumised osad asusid üksteise vastas, „kolm vaatasid põhja ja kolm vaatasid õhtu poole ja kolm vaatasid lõuna ja kolm vaatasid hommiku poole.“ 1. Kun. 7, 25.

Suure astja kõrval oli veel kümme väiksemat asetatud ratastele, et neid võidi viia edasi. 1. Kun. 7, 27—37. Need astjad mahutasid igaüks umbes sada kolmkümmend pangi vett ja neid kasutati põletamisohvri-altaril ohverdatavate loomaosade pesemiseks. 2. Aja 4, 6. Kõik väikesed astjad olid kinnitatud vasest alustele ja nende „rattad olid tehtud vankri ratta viisi, nende assid ja nende põiad ja nende rummud ja nende kodarad olid kõik valatud.“ 1. Kun. 7, 33. Küljed olid kaunistatud lõvide, härgade, keerubite ja palmipuude kujutustega. Salmid 29. 36. Eesõue suurust pole antud teada, kuid see pidi kindlasti olema tunduvalt suurem, kui telgil.

Huvitav märkus on 1. Kun. 6, 22 ühenduses suitsutamisohevri-altariga. Eelmised salmid kirjeldavad kõige pühamat paika. Seal mainitakse, et seaduselaegas, mis sisaldas kümme käsku, oli kõige pühamas paigas ja sellega ühenduses „ta kattis ka seedripuust altari“. Salmid 19. 20. See altar, mainib 22. salm, „kuulus kõige pühamas paiga juure.“ Seega on teatud alus küsimusele, mis võib tõusta ka Eebrea 9. peatüki uurimisel. Me teame, et suitsutamisohevri-altar kuulus püha paiga esemete hulka, Eebrea raamatus on aga nimetatud, et suitsutamise-pann asus kõige pühamas paigas. Salmid 2—4. Menge ja Ameerika piiblitõlge (American Revised Version) nimetab suitsutamise-panni asemel „suitsutamisohevri-altar.“ On märkimisväärne, et Eebr. 9, 2. mainib suitsutamisohevri-altarit kõige pühamas paiga kir-

jeldamisel. Sõnu 1. Kun. 6, 22, — asetses pühas paigas, „kuulus“ kõige pühamas paiga juure — peetakse üldiselt õigeks tõlkeks. Me mõistame väljendust 2. Moos. 30, 6. nii, et suitsutamisohevri-altar oli asetatud pühas paigas vaheteki ette, „äralepitamise-kaane ette“; altarit tarvitati aga nii, et ta teatud mõttes ka „kuulus“ kõige pühamas paiga juure. Teades, et suitsutamisohevri suits täitis nii püha paiga kui ka kõige pühamas paiga, on mõiste siin arusaadav. (Vaata 2. Moos. 40, 26.).

Serubabeli tempel.

Saalomoni poolt ehitatud templi hävitas oma sõjakäigul Nebukadnetsar kuuendal sajandil e. Kr. Vürstid ja rahvas olid lahkunud Jumalast ja langenud ikka enam ja enam ebajumalateenistusse ja patusse. Tagasi tõrjudes kõik, mida Jumal tahtis teha nende parandamiseks, nad jäid langenud olekusse. Jumal saatis oma prohvetid hoiatustega ja ähvardustega, „ja nemad hirvitasid Jumala käskusid ja ei pannud nende sõnu mikski ja eksitasid iseendid ära tema prohveteid pilgates, seni kui Jehoova tuline viha oma rahva peale tõusis, nõnda et ei olnud parandamist. Ja ta saatis nende peale tulema Kaldea rahva kuninga, ja see tappis ära nende noored mehed mõõgaga, nende püha paiga kotas, ja ei annud armu poissmeestele ega neitsitele, ei vanadele ega neile, kes elatanud, kõik andis tema ta kätte.“ 2. Aja 36, 16. 17.

Jeruusalema hävitamisel Nebukadnetsari sõjamehed „põletasid Jumala koja ära ja kiskusid Jeruusalema müüri maha ja põletasid kõik tema suured kojad tulega ära, ja kõik tema kallid riistad rikuti ära.“ Salm 19. „Ja mis mõõgast üle jäi, viis ta Paabeli, ja nemad olid temale ja ta poegadele sulasteks, seni kui Pärsia kuningriigi valitsus algas.“ Salm 20. Nii algas seitsmekümneaastane vangipõli, „et Jehoova sõna Jeremia suust pidi tõeks saama, seni kui sel maal tema hingamisepäevist küll sai; see hingas kõik need päevad, kui see ära hävitatud oli, seni kui seitsekümmend aastat täis said.“ Salm 21.

Saalomoni templi hiilgust võib järeldada saagist, mis Nebukadnetsar Jeruusalemast kaasa viis. Aruanne Esra raamatus mainib „kolmkümmend kuldkaussi, tuhat hõbevaagnat, üheksa kolmatkümmend nuga, kolmkümmend kuldkaanega karikat, nelisada ja kümme teistsugu hõbekaanega karikat, muid riistu tuhat. Kuld- ja hõberiiistu oli kõiges viis tuhat ja nelisada.“ Esra 1, 9—11.

Iisrael oli vangis seitsekümmend aastat. Kui aeg sai täis, anti luba lahkumiseks; mõned olid aga juba olnud Babüloonias nii kaua, et nad eelistasid jääda paigale. Ometi pöördus ülejäänud osa tagasi, ja ettenähtud ajal pandi uue

templi alus. „Ja kõik rahvas karjus suure hõiskamisega Jehoovat kiites, et Jehoova koja alus oli pandud.“ Esra 3, 11. Siiski polnud kõik rõõmsad, sest „palju preestreid ja leviite ja vanemate peamehi, kes olid endise koja näinud oma aluse peal seisvat, kui seesinane koda nende silma ees oli, nutsid suure häälega; aga paljud tõstsid oma häält hõiskamise ja rõõmuga; rahvas ei võinud mitte rõõmu hõiskamise häält ära tunda rahva nutu hääle pärast, sest rahvas hõiskas suure hõiskamisega, ja häält kuuldi kaugele.“ Esra 3, 12. 13.

Sel teel ehitatud tempel kutsuti Serubabeli templiks tööjuhi nime järele. Mitte palju pole teada ta ehituslaadist, aga arvatakse, ja päris kindlate põhjustega, et ta oli umbes Saalomoni templi kujuline. Selles templis polnud enam seaduselaegast. See oli Nebukadnetsari sissetungil läinud kaduma. Jutustustes räägitakse, et pühad mehed olid võtnud laeka ja peitnud ta mägedesse, et hoida ta langemist roojastesse kättesse. Igal juhul oli kõige püham paik tühi, välja arvatud üks kivi, mis teenis äralepitamise-päeva teenistuses vajaliku esemena laeka asemel. See tempel püsis ligemale Kristuse ajani. Siis ehitati tema asemele Heroodese tempel.

Heroodese tempel.

Heroodes sai kuningaks 37 a. e. Kr. Üks osimesi tegusid oli tal ehitada Antonia kindlus põhja poole templit. Ta ühendas kindluse templi õuega maa-aluse käigu läbi. Mõni aasta hiljem ta otsustas templi ümber ehitada suuremaks kui iial enne. Juudid ei usaldanud teda ästi, ega tahtnud teda lasta vana templit enne maha lõhkuada, kui tal oli vajalik materjal uue ehitamiseks valmis. Seda ta ka tahtlikult tegi. Preestrid nõudsid, et ükski muu isik ei töötaks templi ehitamisel, vaid ainult preestrid ise pidid püstitama ehituse. Sel põhjusel kulus mitu aastat tuhande preestri õpetamiseks müüri-seppadeks ja puuseppadeks. Nad tegid kõik töö, mis oli ühenduses templi kahe osakonnaga. Kõigis ehituse harudes kokku töötas pühapaiga püstitamisel kümme tuhat õppinud töölisi.

Ehitustöö algas umbes 20. a. e. Kr. Tempel ise ehitati valmis poolteise aastaga, aga pärast seda kulus veel kaheksa aastat õue ja mitmesuguste ruumide valmistamiseks Joh. 2, 20. nimetab, et templit oli ehitatud Kristuse ajal juba nelikümmend kuus aastat; tõeliselt sai tempel valmis 66 a. p. Kr., just enne Jeruusalema hävitamist.

Heroodese tempel oli kõige ilusam ehitus. Ta oli ehitatud valgest marmorist, kaetud kuldplaatidega, ja oli asetatud kõrgustikule, kuhu üles viisid astmed igast küljest, moodustades nõnda hulk terasse. Tempel tõusis neljasaja jala kõrgusele üle oru ja teda võidi näha juba

suurest kaugusest. Josephus võrdleb teda lumega kaetud mäega. See oli suurepärase ehitus, eriti vaadatuna Õlimäelt hommikul, kui päikese-kiired murdusid ta pinnal. See oli üks maailma imedest.

Templi kahe ruumi mõõdud olid samad, mis Saalomoni templis; s. o. templi pikkus umbes üheksakümmend jalga ja laius kolmkümmend jalga. Püha paik oli lahutatud kõige pühamast vaheseinaga, mille paksus oli poolteist jalga ja mille avausel rippus vahetekk, mis on nimetatud Matt, 27, 51 ja mis kärises lõhki Jeesuse surmaga. Kõige pühamas paigas polnud muud eset peale kivi, mis oli jäänud Serubabeli templist, kuhu ülempreester äralepitamise-päeval asetab oma sütepanni. Püha paiga sisustus oli arvata-vasti sama, mis Saalomoni templis.

Otse püha paiga ja kõige pühama paiga peal asusid ruumid või saalid, kus kogunesid preestrid teatud juhtumitel. Ka kõrge kohus sanhedrin käis siin mõni aeg koos. Ruumi põrandas, mis asus kõige pühama paiga peal, olid allalastavad ukсед, mille läbi võidi alla lasta kast kõige pühamasse paika. See kast oli küllalt suur ühe või mitme töölise mahutamiseks, keda vahet vahel oli tarvis templi parandamiseks. Kast oli avatud müüri poole, nii võis tööline töötada ilma, et tal oleks tarvitsenud kastist välja astuda või enda ümber vaadata. Kuna kõige pühamasse paika tohtis astuda ainult ülempreester, võimaldas see plaan vajalike paranduste tegemise ilma, et tööline oleks astunud või olnud otseselt kõige pühamas paigas.

Templi ümber asusid samuti ruumid preestritele ja varanduste hoiuks, nagu oli Saalomoni templi juures. Templi sissekäigul oli eeskoda, mis ulatas kolmkümmend kuus jalga templi külje poole, nõnda moodustades eeskoja kogulaiuse sada kuuskümmend jalga.

Heroodese templi eesõu oli nagu suur piiratud aed, mitte just täiesti nelinurkne, aga igatpidi umbes 1000 jalga pikk. See eesõu oli jagatud väiksemateks õuedeks, nagu paganate õu, naiste õu ja preestrite õu. Ühes õue osas oli suur kuldne viinapuu, mille marjakobarad Josephuse järele (keda alati ei saa just usaldada) olid mehe raskused. Sama allika järele laiusid viinapuu oksad umbes nelikümmend jalga põhjast lõunasse ja ta kõrgus oli enam kui sada jalga maapinnast. Siia asetab Heroodes ka kuldse hiigelpotka, mis aga juutidele ei meeldinud ja hiljem pühast kohast kõrvaldati.

Umbes nelikümmend jalga templi eeskojast idasse asus põletamisohvri-altar. See altar oli suurem kui endine Saalomoni altar. Josephus ütleb, et ta oli seitsekümmend viis jalga läbimõõdus, kuid teised kirjeldajad märgivad viiskümmend jalga. Ta oli ehitatud raiumata kividest ja

Kuulutus noortele

VÕITLUSE ISELOOM

Inimese tahe on agressiivne ja püüab püsivalt kõike painutada enda alla. Kui ta kuulub Jumala ja õiguse poolele, siis ilmnevad elus Vaimu viljad; ja Jumal on öelnud: „au, kiitus ja rahu igale inimesele, kes teeb head tööd“.

Kui saatanal lubatakse tahet kujundada, siis ta kasutab seda oma esmärkide saavutamiseks. Tema loob uskumatuse teooriad ja õhutab inimese südant sõdima Jumala sõna vastu. Püsivuse ja järelejätmatusena ta püüab sisendada inimesile oma viha ja vaenu Jumala vastu ning korraldada nende abil vastuseisu taeva korraldustele ja nõudmistele ning Püha Vaimu tööle. Ta varustab oma väge kõikide kurjade vahenditega ja viib selle lahinguväljale oma ülemjuhatusel all headuse vastu võitlema.

Kutse kurjuse vägede vastu võitlemiseks.

Saatana töö seisneb Jumala kõrvaldamises südamest ja inimese iseloomu vormimises oma kuju

järgi. Ta õhutab üles kõik kurjad tungid, äratades ebapühad kired ja tahtmised. Ta ütleb: „Kõik selle võimu, au, rikkuse ja patused lõbud annan ma sulle.“ Aga tema tingimuseks on, et puhtus alistataks ja südametunnistus tumestataks. Nõnda ta nõrgestab inimlikke võimeid ja viib neid patu vangistusse.

Jumal kutsub inimesi võitlema kurjuse väe vastu. Ta ütleb: „Seepärast ärge valitsege siis pattu teie surelikus ihus, et te kuulaksite teda tumeduses. Ärge ka mitte andke oma liikmeid ülekohtu relviks patule, vaid andke iseendid Jumalale, kui need, kes surmast on saanud elusaks, ja oma liikmed õiguse relviks Jumalale.“

Kristlase elu on võitlus. Aga „meil ei ole maailmist mitte verrega ja lihaga, vaid valitsustega ja võimudega, selle pimeduse maailma valitsejatega, taeva-aluste kurjuse vaimudega.“ Selles õigluse võitluses ebaõigluse vastu me võime olla edukad

umbes kaheksateist jalga kõrge. Mõned jalad altari ülemisest äärest allapoole viis kaldpind, mis samuti oli tehtud kividest. Ümber altari, ülemise ääre ligidal, oli väljaehitatud osa, millel preester võis kõndida ettenähtud talituste täitmisel.

Eesõue sillutusel altari ligidal olid rõngad, kuhu võis siduda ohvrilooma. Seal olid ka lauad, millel asusid ohverdamisel tarvisolevad noad, kausid ja vaagnad. Altar oli ühendatud rentslitega nii, et kui veri valati altari jala juure maha, siis jooksis see all olevasse veevoolusse. Kõik hoiti piinlikult puhas, ka rentsleid pesti teatud aegadel.

Sissepoole müüri külge, mis ümbritses eesõue, olid ehitatud ruumid või kojad. Ida pool olevat üht ruumi nimetati „Saalomoni võlvitud hooneks“. Põhja, lääne ja ida külgedel olid kahekordsed hooned kahe rea sammastega ja seeditusega. Lõuna pool oli kuninglik hoone 162 sambaga. Need sambad olid nõnda asetatud, et nad moodustasid kolm lööri, millest mõlemad äärmised olid kolmkümmend jalga laiad ja keskmine nelikümmend viis jalga lai. Nendes kodades võis pidada avalikke koosolekuid. Siia kogunes ka algristikogudus, kui ta läks templisse palvetama. See oli Iisraeli harilik koosviibimise koht, ükskõik millal nad läksid templisse.

Eesõue sissekäigule kõige lähem osa nimetati paganate õueks. Üks rinnakõrgune kivi lahutas seda osa ülejäänud õuest. Ükski pagan ei tohtinud minna üle selle piiri. See kivi kandis kirja: „Ükski võõras ei või astuda sissepoole tulpa ja

kivitamme pühasse paika. Kes võetakse kinni seespool, on vastutav oma surmas, mis järgneb.“ Selle pärast võeti kinni ka Paulus, kui juudid arvasid, et ta on üle astunud sellest korraldusest. Apt. 21. 28. Mainitud kivi leiti aastal 1880 ja on nüüd muuseumis.

Heroodese tempel võis olla ilusam ehitus, mida maailm kunagi näinud. Ta oli juutide uhkus. Ometi ta hävitati. „Siia ei jäeta mitte kivi kivi peale, mis ei peaks maha kistama“, olid Kristuse sõnad. Matt. 24, 2. See kuulutus täitus sõnasõnalt. Mitte üht kivi ei jäänud.

Templit ei ole enam, ja templiteenistus on lakanud. Õpetus meile aga jääb. Oleks hea, kui uuriksime tähelepanelikult templiteenistust, mis toimus maa peal. See annab meile parema mõiste sellest, mis toimub taevases templis.

Alguslik telk ja siin mainitud kolm templit omasid teatud ühised jooned, erinesid aga üksikasjus. Neil kõigil oli kaks osakonda — püha paik ja kõige püham paik. Kõikidel oli suitsutamissohvri-altar, põletamisohvri-altar, pesemisriist, ettepanemisleibade laud ja küünlajalg. Esimesel kahel oli seaduselaegas, mis kadus umbes 600 a. e. Kr. Preesterkond oli ikka samasugune, nagu olid ka ohverdamised. Enam kui tuhande aasta jooksul kogunes Iisrael püha maja ümber. Milline õnnistus oleks tulnud neile, kui nad oleksid mõistnud ohvrites Eedeni aias töötatud Talle, kes kannab maailma patud! „Seepärast kartkem, et meie töötust vahest maha ei jäta, et kedagi teist ei nähta maha jäänud olevat.“ Eebr. 4, 1.

vaid Jumala abiga. Meie piiratud tahe peab olema piiramatult Jumala tahte all; inimlik tahe peab alituma jumalikule. See toob Püha Vaimu meile abiks; ja iga võit viib Jumala poolt ostetud väärtuste saavutamisele, tema kuju uuendamisele hinges.

Püha Vaimu abi.

Issand Jeesus töötab Püha Vaimu läbi, sest see on tema esindaja. Selle kaudu ta laseb voolata vaimulikult elul hingesse, elustades häid jõude; puhastab inimese ebaloomulikkusest ja teeb tema vastavaks Jumala riigile. Jeesusel on jagada suuri õnnistusi ja anda rikkalikke kingitusi inimestele. Tema on imetlusväärne nõuandja, piiramatult tarkuses ja jõus; ja kui me tunnustame tema Vaimu ja väge, ja alistume, et olla sellest kujundatud, siis me saame täiuslikuks temas. Milline mõte on see! Kristuses „elab kõik Jumala olemise täius ihulikult. Ja teie olete täidetud temas.“

Kunagi ei saavuta inimsüda rõõmu, kui ta ei alistu, et olla juhitud Jumala Vaimust. Vaim teeb uuendatud hinge vastavaks eeskujule, Jeesusele

Kristusele. Vaimu mõju läbi vaen Jumala vastu uuendatakse usuks ja armastuseks, ning uhkus saab alanduseks. Kui niisugused muutused leiavad aset, siis inglid alustavad kiidulaulu, ja Jumal ning Kristus rõõmustuvad jumaliku lihtsusega varustatud hingede üle.

Võidu hind.

Võitlus hea ja kurja vahel ei ole muutunud vähem ägedaks kui ta oli Õnnistegija päevil. Tee taevasse ei ole siledam kui siis. Kõik meie patud tuleb eemaldada. Igasugune meeldiv hoolimatus, mis takistab meie vaimulikku edu, tuleb kõrvaldada. Parem silm või parem käsi tuleb ohverdada, kui ta põhjustab meie hukkamineku. Kas me tahame loobuda omaenese tarkusest ja võtta vastu taevariiki nagu väikesed lapsed? Kas me tahame eemaldada omaenese õiguse, Kas tahame ohverdada inimeste lugupidamise? Igavese elu auhind on piiramatult väärtusega. Kas me tahame tervitada rõõmuga Püha Vaimu abi ja töötada koos temaga tehes pingutusi ning tuues ohvreid vastavalt eesmärgile, mille poole püüame? — *Review and Herald*, 10. veebr. 1903.

SAATANA ERILINE JÕUPINGUTUS

Mulle on näidatud, et me peame olema kaitstud igalt poolt ja järelejätmatult vastu panema saatana kavalustele ja pettustele. Saatan moonutab ennast valguse ingliski ja petab ning juhib tuhandeid oma vangistusse. Väga suurt abi selle juures saab ta inimlikult teaduselt. Siin roomab ta mao viisil märgatamatult, et hävitada Jumala tööd. Kõik Kristuse imeteod ja töö ta teeb inimlikuks.

Kui saatan teeks avaliku ja julge kallaletungi kristlusele, siis see tooks kristlase kurbuses ja meeleheitel oma Päästja jalgade ette, ning suur ja vägev Vabastaja peletaks julge vaenlase minema. Aga saatan olles muudetud valguse ingliski töötab mõistuse kallal, et meelitada kavalasti inimesi õigelt ja kindlalt teelt kõrvale. Frenoloogia, psühholoogia ja hüpnootism on teed, mille kaudu saatan on tulnud otseselt selle rahvapõlve juurde ja töötanud jõuga, mis iseloomustab tema viha armuaja lõpu lähedal.

Mida lähemale jõuame lõpule, seda enam inimese mõistus on mõjutatav saatana pettusest. Saatan juhib petetud surelikke arvama, et Kristuse imeteod ja tööd käivad üldkehtivate seaduste alla. Saatan on alati püüdnud hävitada Kristuse tööd ja asendada seda oma väe ning tahtega. Ta harilikult ei tee seda avalikult ja julgelt. Ta on osav ja teab, et kõige tagajärjerrikkam viis tema ülesannete täitmisel on tulla vaeste langenud inimeste juurde valguse ingli näol.

Saatan tuli kõrves Kristuse juurde kena noore mehena, — enam valitsejana kui langenud inglina. Ta tuli Pühakirja sõnadega huultel. Ta ütles: „Kirjutatud seisab“. Meie kannatav Õnnistegija

vastas samuti Pühakirjaga, öeldes „Kirjutatud seisab.“ Saatan püüdis saada võitu Kristuse nõrga ja kannatava seisundi tõttu, sest Kristus võttis enda peale meie inimliku loomuse.

Eneseusaldus.

Kui saatanal õnnestub tumestada ja petta inimese mõistust ja juhtida surelikke arvamusel, et neis eneses on loomulik võim teha head ja suurt, siis nad lakkavad lootmast Jumalale, et ta annaks neile seda, mida nad arvavad iseenestes peituvat. Nad ei tunnista siis enam mingit ülimalt võimu. Nad ei osuta Jumalale au, mida ta nõuab ja mis kuulub ta suure ning väärrika majesteetsuse juurde. Saatan eesmärk on niiviisi saavutatud. Ta õhutab langenud inimesi ennast lubamatult ülistama, nagu tema ülistas ennast taevas, mille pärast ta heideti maa peale. Ta teab, et inimese häving eneseüllestamise tagajärjel on niisama kindel kui tema oma.

Usalduse hävitamine.

Ta kaotas kiusates Kristust kõrves. Lunastusplaan teostati. Kallis hind on makstud inimese päästmise eest. Ja nüüd saatan püüab kiskuda ära kristlase lootuse põhialuse ja pöörata inimese mõistust selles suunas, et ta ei saaks kasu ega päästmist tema heaks toodud ohvrilt. Ta juhib langenud inimesi kõige oma õela petlikkusega, et nad usuksid, et saab läbi ka ilma lepituseta, et nad ei pruugi loota ristilöödud ja ülestõusnud Õnnistegijale, et inimese oma headus toob teda Jumala hoolitsuse alla, ja siis ta hävitab inimese usu Piiblis, teades väga hästi, et kui ta selles on edukas, ja kui isik,

kes enese peale loodab, on hävitatud, siis tema on väljaspool hädaohtu.

Ta süvendab ebausku, nagu poleks üldse isiklikku kuradit. Need, kes usuvad seda, ei püüa üldsegi võidelda selle vastu, mida pole olemas, ning vaesed surelikud lõpuks võtavad omaks arvamuse: „Mis iganes on olemas, on õige.“ Nad ei tunnista mingit seadust oma käitumise määramiseks. Saatan juhib paljusid uskuma, et palve Jumala poole on vaid vormilikkus. Ta teab väga hästi kui tarvilikud on sisemised vaatlused ja palve, et hoida Kristuse järelkäijaid ärkvel, et jääda kindlaks tema kavaluse ja petlikkuse suhtes. Saatana meelitused võõrutavad inimese mõistuse mainitud harjumustest, nii et hing ei toetu enam Kõigekõrgemale, ega saa temalt jõuda pealetungide tagasilöömiseks.

Tema plaanile sobib väga, et me jätame hoole- tusse palve, sest siis tema väärad imed on meile palju vastuvõetavamad. Saatan püüab saavutada oma eesmärgi, esitades inimesele oma petlikud kiusatused. Ta püüab saavutada inimese juures seda, mis tal ei õnnestunud Kristuse juures. Ta tuleb mõnikord meeldiva noore inimese näol või mõne ilusa varjuna. Ta teeb haigeid terveks ja teda austatakse petetud surelikkude poolt nagu inimesoo heategijat . . .

Mõistuse kontroll.

Mulle on näidatud, et saatan ei saa kontrollida mõistust muidu, kui see on usaldatud tema meelevalla alla. Need, kes lahkuvad õigusest, on tõsiselt hädaohus. Nad eraldavad endid Jumalast ja inglite kaitsest, ning saatan, alati valmis hingesid hävitama, hakkab esitama oma pettuseid, ja need isikud on hukatuse äärel. Ja kui nad näevad ning püüavad eemaldada pimeduse võimuseid, et päästa ennast saatana püümisest, siis see osutub neile väga raskeks. Nad on läinud saatana maa-alale, ja tema nõuab neid. Ta ei kahtle, vaid kasutab kogu oma jõudu ning kutsub appi kurje ingleid, et võita ära inimolevust Kristuselt.

Need, kes on meelitanud saatana ennast kiusama, peavad tegema meeletu katseid enda vabastamiseks tema võimu alt. Kui nad alustavad tööd iseenele häks, siis Jumala inglid, keda nad on kur-

vastanud, tulevad neile appi. Kuid saatan ja tema inglid ei taha loobuda oma saagist. Nad võitlevad ja sõdivad pühade inglitega ning kokkupõrge on äge. Ja kui need, kes on eksinud, jätkavad palumist, ning sügavas andumuses tunnistavad oma pahesid, siis inglid, kellel on tugevam jõud, võidavad ja vabastavad nad kurjade inglite võimusest.

Eesriie on langenud.

Kui eesriie langetati ja mulle näidati selle inim- põlve pahesid, mu süda jäi haigeks ja mu vaim pea- aegu nõrkes. Ma nägin, et selle maailma elanikud täitsid oma õeluse karika. Jumala viha on süttinud ega rahune enne, kui patused on hävitatud maa pealt.

Saatan on Kristuse isiklik vaenlane. Tema on iga maa peal toimuva mässu organiseerija ja juht. Tema viha kasvab ja meie ei tunne tema jõudu. Kui meie silmad oleksid avatud ja me näeksime langenud ingleid, kes töötavad nende juures, kes on rahul ja arvavad olevat väljaspool hädaohtu, siis me ei oleks nii kindlad enestele. Kurjad inglid on meie teel igal momendil. Meie ootame halbade inimeste pealetungi, kes töötavad nagu saatan käsib; aga samal ajal, kui meie mõistus on kaitseta saatana nägematute abiliste vastu, nad asuvad vabale pinnale ja panevad toime imesid meie nähes. Kas me oleme valmis võitlema nende vastu Jumala sõnaga, selle ainsa relvaga, mida me võime edukalt kasutada?

Mõned satuvad kiusatusse suhtuda neisse imedesse kui Jumalast antuisse. Haigeid tervendatakse meie ees. Imetegusid tehakse. Kas me oleme ettevalmistatud, kui säärased imed veel täiuslikumalt ilmuvad? Kas mitte palju hingi ei satu püümis- tesse? Mitmeugused eksimused ja lihtsate eeskirjade ning Jumala käskude hülgamine ja valede jut- tude uskumine valmistavad ette mõistust saatana väärade imede vastu. Me kõik peame relvastuma võitluseks, millest me varsti osa võtame. Usk Ju- mala sõnasse, mida palves uuritakse ning tegelikult kasutatakse, on kilbiks saatana võimu vastu ja teeb meid võitjaks Kristuse vere läbi. — Review and Herald, 18. veebruaril 1862.

KIUSATUS POLE VABANDUS PATU JAOKS

Pole ühtegi tundeliigutust meie kehas, ühtegi mõistuse ala ega ühtegi hinge omadust, mis ei võiks iga silmapilk olla Püha Vaimu kontrolli all. Pole ühtegi õnnistust Jumalalt, ega ühtegi läbikatsumist, mis inimesele lubatakse tulla, mida saatan ei tahaks ja võiks kasutada kiusamiseks, piinamiseks ja hinge hävitamiseks, kui me anname talle vähimagi võima- luse. Seepärast ükskõik kui suur on kellegi vai- mulik valgus, ükskõik kui palju ta rõõmustab ju- maliku helduse ja õnnistuste üle, ta peaks alati kõndima alandlikult Jumala ees, paludes usus, et

Jumal juhiks iga tema mõtet ja kontrolliks iga tema tundeliigutust.

Kõigil, kellel on jumalakartus, on suur kohustus valvata oma vaimu ja pidada enesekontrolli ka kõi- ge raskema kiusatuse puhul. Moosesele asetatud koorem oli väga suur; ainult väheseid inimesi saab sellise läbikatsumise osaliseks, nagu tema. Siiski see ei vabandanud tema pattu. Jumalal on suur eel- hoolitsus oma rahvale; ja kui nemad annavad ennast tema väe hoolde, siis nad kunagi ei saa olukordade mängukanniks. Ka kõige suurem kiusatus ei va-

Tunnistused kümnnise kohta

Kalju tõiseid arvaldusi on antud Jumala rahvale kümnnise kohta. Alljärgnevad kõnelevad, et kui kõik toolid ustava kümnnise Issandale, siis oleksid laekad täidetud ja kõik misjoni ja muud ainekised probleemid jaaksid lahendatud.

Nasta esimene weerand lõpeb peagi. See on heaks mõimaluseks teha ülevaadet möödunud ja täita oma kohus seal, kus veel tegemata. Önnistagu Jumal lugejat uurides allpool toodud Tunnistuste väljavõtteid.

*

Kui kõik meie rahva kümnnis tuleks Jumala vara-ahtadesse nagu see peaks tulema, siis meil oleks selline önnistus, et anded ja õhvirid pühades otstarveteks haarvad kasvatatud kümnefordets ja nõnda jälitatakse ühendus Jumala ning inimeste vahel. — Testimonies, 4, lk. 474.

Kui kõik, nii rikkad kui vaesed, toolid oma kümnnise Issanda vara-aita, meil oleks küllaldane

wahendite tagawara, et päästa meie liikumist rahalistest kitsikusest ja jättata suurejooneliselt misjonitööd mitmesugustes osakondades. Jumal pöördub nende poole, kes on omandanud tundmise, kuidas tuleb anda Temale, mis Temale kuulub. — Testimonies, 4, lk. 475, 476.

Wahendid wiimise kuulutuse
Lewitamisest.

Kui kõik oleksid sellega nõus, siis saaks igaüks truult ja hooliaks Jumala vara hoidiaks; ning meil poleks kunagi puudust wahendeist, mille abil lewitada wiimast hoiatuskuulutust kogu maaille. — Testimonies, 3., lk. 389.

Kui kõik usstavalt maksaksid kümnnise ja pühendaksid Issandale oma sisetuleku uudse wilja, siis leidriks küllaldane rahaline tagawara Tema töö jaoks. Aga Jumala käsku pole austatud ega Te-

banda pattu. Ükskõik kui suur on surutis, mida hingel kanda, üleastumine on meie oma töö. Ei ole maa peal ega põrgus kellelgi võimu sundida kedagi paha tegema. Saatan ründab meid nõrkades koh-

tades, kuid meie ei pruugi kaotada. Hoolimata rängast ja ootamatust pealetungist Jumal on hoolitsetanud abi eest ja tema väes me võidame. — *Patriarchs and Prophets*, lk. 421.

MEELEKINDLUS

Need, kes osutuvad kindlaks kuni lõpuni, satuvad suurtesse raskustesse ja läbikatsumistesse oma usuelus. Aga nad ei tohi heita ära usaldust, sest see on osa distsipliinist Kristuse koolis ja tarvilik selleks, et kõik ebapuhas saaks kõrvaldatud. Jumala sulane peab kindlusega vastu panema vaenlase rünnakuile, piinavaile pilkeile, ja peab võitma kõik takistused, mis saatan asetab tema teele.

Saatan püüab Kristuse järelkäijaid teha julgusetuks, nii et nad ei palu ega uuri Püha kirja, ja ta heidab oma hirmsa varju mõlemale poole teed, et varjata Jeesust, et teha nähtamatuks tema armastust ja taevase päranduse aulikkust. Tema rõõmuks on näha Jumala lapsi pettununa, värisevana, piinlevana alatise kahtluse tõttu. Ta püüab teha teekonda nii murerikkaks kui võimalik. Aga kui teie vaatate üles ja mitte alla oma raskustele, teie ei nõrke teel, sest Jeesus ulatab teile varsti oma abistava käe. Teie peate usaldama teda lihtsas usus ja laskma ennast temast juhtida. Niipea kui teie usaldate, võite teie ka loota

Issanda väes

Jeesus on maailma valgus ja te peate seadma oma elu vastavalt temale. Te leiate abi Jeesusest, et kujundada tugevat, tasakaalulist ja ilusat iseloomu. Saatan ei või mingil viisil halvata valgust,

mis paistab sel viisil iseloomust. Issandal on meile igaühele teatud ülesanded. Tema ei soovi, et meid toetab inimliku kiituse ja mõttetuse mõju. Tema leiab, et iga inimene peab seisma Issanda väes. Jumal on annud meile parima kingi, oma ainusündinud Poja, et meid julgustada ja kõlvulikuks teha, muutes meie iseloomu täiuslikumaks. Ta valmistab meid kodu jaoks tema kuningriigis. Jeesus tuli siia maailma ja elas nii, nagu ta ootab ka oma järelkäijailt. Kui me oleme hoolimatud ja liig laisad, et teha tõiseid jõupingutusi Jumala imelises töös kaasa töötamiseks, siis kannatame kaotusi nii praeguses kui ka tulevases, igaveses elus.

Jumal tahab, et me töötame mitte lootusetult, vaid tugevas usus. Kui me uurime Pühakirja ja saame valguse, et me näeme, kuis Isa on end imekspandavalt alandanud oma Poja andmisega sellele maailmale, et kõik, kes temasse usuvad, ei saaks hukka, vaid et neil oleks igavene elu, siis valdaks meid kirjeldamata ja aulik rõõm. Jumal tahab, et kõik, mida saavutatakse hariduse läbi, oleks kasutatud tõe levitamiseks. Tõelik, elav jumalasar纳斯 peab välja paistma iseloomust, et Kristuse risti võiks tõsta maailma ette ja et hinge väärtus võiks avalikuks saada risti valguses. Meie mõistus peab avatud olema Pühakirja mõistmiseks, et me saaksime vaimset jõudu toites ennast taeva leivaga. — *Review and Herald*, 8. aprillil 1890.

male oldud kuuletas, ja see on toonud enesega kaasa puuduse ning kiskijuse. — Test., 4., lk. 385.

Kui igal pool kasutatakse süstemaatset korda heategevuse alal, vastavalt Jumala plaanile, ja kui kümniises oleksid ustavad nii rikkad kui vaesed, siis poleks tarvis korduvaid ja tungivaid palveid vahendite toomiseks meie usuliste koosolekute juhil. Kogutustes esineb hooletus ega teostata küllalt süstemaatset heategevust tööd, ja tagajärjeks on tühjad kassad ning tagajäminev kogudus. — Test., 3., lk. 408. 409.

Jumal ei ole kunagi kavatsemud, et kümniise korraldus oleks kõrvaline asi Tema rahvale; selle asemel aga Ta on kavatsemud, et ohverdamine waim laieneks ja süveneks töö lõpetamise heaks. — Test., 3., lk. 396.

Kümniise korraldus ei olnud raskest neile, kes ei taganenud Jumala plaanist. Israelile antud süsteemi pole kõrvaldatud ega nõrgendatud tema määraja, Jumala, poolt. Selle asemel, et olla kõikum kümniise süsteemis, peab seda korraldust paremini läbi viima ja laiendama, kuna pääsimine Kristuse läbi tuleb põhjalikumalt esile tõsta käesolewal ajal. — Test., 3., lk. 392.

Jumala laegas täidetud.

Kui kõik, kes on saanud osa maapealsest rikkusest, teostaksid oma süstemaatilise ühe kümneendiku osa andmise, mis on Jumala plaanis, ega hoiduks patuhõwri ning tänuhõwri andmisest, siis oleks laegas alataja täidetud. — Test., 3., lk. 408.

Jumala töö kasvades aina korduvad kutsed abi järele. Et neile kutsesile võiks vastata, peab- lised kristlased tähele panema kaks: „Looge kõik oma kümniise, et oleks küllalt toiti minu majas“. Kui usutunnistuslikud kristlased toovad truult oma kümniise ja ohvrid Jumalale, siis oleks Tema laegas täis. Siis poleks mingit põhjust väljamüüride, loteriide või lõbusate koosviibimiste korraldamiseks, et hankida vahendeid armuõpetuse kuulutamise toetamiseks. — Acts of the Apostles, lk. 338.

Kui vahendid laekusid täpselt Jumala plaani kohaselt — üks kümneendik koost süstemaatiliselt — siis oleks neist küllalt Tema töö edustamiseks. — Test., 5., lk. 150.

Kui kõik, kes omavad tõe, vastaksid Jumala nõudeile kümneenda osa andmisel, mille kohta Jumal ütleb, et see on Tema oma, siis oleksid kassad rikkalikult varustatud vahenditega, et edustada muut inimeste päästmise tööd. — Test., 3., lk. 395.

Ustu edasi! Jumal avab tee.

Tihti Jumal näeb, et Tema töölised kahtlevad, mida nad peaksid tegema. Aga siis, kui nad Teda ajaldavad, Ta avab neile oma tahte.

Mõnikord Tema rahvas ei näe mingisugust võimalust teekonna jatkamiseks, kui Bunane meri on nende ees ja jälgiv malew nende taga, ja Ta käsib neid edasi astuda. Nõnda töötab Ta, et nende usku kutsuda. Kui olete sellistes elamustes, minge edasi, usaldades Kristusele. Astuge samm sammult teel, mille Tema ise määrab.

Jumal tahab, et Tema rahvas neil päevil usuks, et Tema on võimeline tegema suuri asju nende heaks, nagu ta tegi seda Israeli rahvale. „Ustu edasi“, on Jumala käsk oma rahvale. — Testim. 9., lk. 271—273.

Minge edasi usus. Usaldage tee valmistamine Isanda hoolet. Meil peab olema vähem usku iseendasse ja rohkem sellesse, mis Jumal võib meie heaks teha. Ta ei tee mitte oma tööd. Te töötate Jumala viinamäel. — Testim. 7., lk. 211. 212.

Raskused tulevad teie usu ja kannatuse proovimiseks; waadake neile wapralt näkku, olge optimistid. Kui tööd on takistatud, olge kindlad, et see ei ole teie wiga, ja siis jatkake, rõõmustades Issandas. Mitte kunagi ärge laske oma julgust kaduda. Mitte kunagi ärge rääkige usmatusest näivate raskuste pärast. Töötades Õpetaja heaks, te tunnete suuremat vajadust, aga Issand kuulab ja vastab teie palvetele. Olgu teie sõnad: „Sest Issand Jehoowa aitab mind, seepärast ei ole ma mitte häbi pärast ära punastanud; seepärast panen ma oma silmad kui tulekivi; sest ma tean, et ma ei saa häbi sisse. — Sei. 50, 7.

Diged töölised käivad ja töötavad usu läbi. Mõnikord nad tüdinewad, kui nad näewad oma töö aeglasi edenemist ning kui võitlus hea ja kurja wahel on äge. Aga kui nad ei räägi langemisest ja julgusetusest, siis nad warsti näewad pikki haib- tumas ja wabastamise töötusi täitumas. Tööta usus ja jäta tagajärjed Jumala hoidu.

Rahweta usus; Tema hoolitsemise saladus toob oma tulemise. Mõnikord võibolla näib, et sul pole edu. Aga tööta ja usu, rakendades oma ette- wõttesse usku, lootust ja julgust. Kui oled teinud oma parima, võta abi Jumalalt, kuulutades Tema ustavust, ja Tema teeb oma töö. Dota, mitte abas- tawas hirmus, waid julges usus ja kõikumatus usalduses. — Testim. 7., lk. 244. 245.

„Rõõmustagem, et töö, mida Jumal võib edendada, on jõudnud välispõldudele. Tõstke häält kiituseks ja tänu toomiseks tulemuste eest neil mail. Meie juht, kes ei tee kunagi wiga, ütleb meile: „Tehke edusamme, minge uutele tööpõldu- dele; tõstke lipp kõrgele igal maal. Tõuse üles, saagu ja walgestatud, sest sinu walgus tuleb, ja Jehoowa au tõuseb sinu üle.“ — Gospel Worker, lk. 470.

Karikatäis külma vett...

„Ja kes ial üht neist vähemalt joodab karikatäie külma veega ta hingri nime tõttu, tõesti ma ütlen teile, see ei jää mitte ilma oma palgast.“ Matt. 10, 42.

Suurnädal teostab sageli meile nähtamatuid asju. Tema põhimõte on nute töökohtade ja asutuste avamine. Meile on sageli teadmata, kes saavad nende nute asutuste kaudu töde kuulda, kes töe vastu võtavad, kes viimaks töde teistele edasi kuulutavad, ja kõige viimaks, kes ford võidule pääsevad.

Meie ei tea, ka kobe mitte, millist tulemust ilmutab juurnädala ajakiri „Tervishoiu“ number lugejatele. Tema siis on tervishoidlik ihule ja hingele. Ta on kui karikas külma vett väsinule reisijale. Soepärast meie võtame usus selle töö jälle ette ja läheme väsinud inimeste juure kogu- tust viima meie tervishoiu-lehega.

Braegune oluford väsitab inimesi. Pilved ferkiwad ja vajuvad. Närvivid on inimesil pingul. Mida toob tulevik, küsitakse kõitjal.

Kes peab niisugusel ajal julgena esinema ja lootusetuid inimesi trööstima? Jumala rahvas? Meil on kindel kuulutus, meil on suur valgus ja veel suurem on töotus, abi ülalt, mis aitab wiia seda kuulutust kõitjale. Meil on ka läbi proovitud töömeetodid, mis viivad meid otse inimeste juure nende kodudesse ja sel moel me leiame üles töe igatsejaid, lootusetuid, haigeid ja igasuguseid teisi abivajajaid. Ükskõik kuhu me ka sisse astume, me oleme võimelised wiima karikatäis külma vett li-

gimesele. Väbielused on meil minevikust küllaldaselt, mis näitavad, et kristliku kirjanduse lewitaja on sattunud majadesse ja kodudesse, kus tema abi väga vajati.

Kus vajatakse sinu abi? Sa ei tea seda otse öelda. Sa ei tea ka, kuhu poole pöörata oma karikatäis külma veega. Aga kui ja asud tööle ja kõnnid kodust kodusse, uksest uksele, inimesest inimese juure, siis ja ka leiad kindlasti selle hinge, kes sind otse vajab. Mine siis ja jooda teda, tröösti teda ning vii talle lootuse kuulutust.

Ja tasu töö eest? Seda ilmutab igavik. Ünnistegija finnitab, et tööline ei pea mitte ilma jääma oma palgast. Juba see on tasu, et võidid ligimesele õnnistuseks ja tajuks olla; ka see on tasu, et t e a d, et oled kaastöeline suures töös, ja et oled weendumud, et sinu kaastöö võib midagi teostada ja milleski a i d a t a edasi wiia kuulutust u n t e l p ö l d u d e l ning seega p ä ä s t a h i n g e j i d.

See on tasu siin maailmas. See on taju maapealses ülemaailmses koguduses. Aga on veel jäädav tasu. „Vaata, ma tulen pea ja muu palk on minuga tasuda kätte igaihele nõnda kui tema tegu on.“ Ilm. 22, 12. Võiks Issand meid leida sellel suurel tasunäitapäeval väärilistena saada igaweit tasu tema palge ees.

Müüd aga astudes ühijest tööle ja paludes Jumala õnnistust sellele õilsale ettevõttele me kõit teeme o m a o j a Issanda nimel.

Ed. Mägi.

Meie armastus ja meie töö

„Ma tean sinu tegusid, sinu tööd ja kannatlikust . . . Minu nime pärast oled ja tööd teinud ja ei ole mitte ära väsinud.“ „Armastus ei väsi ial ära!“

Neid sõnu lugedes me mõtleme Jumala lastele minevikus. Tõesti väsinatult töötasid nad päevast päeva Issandale. Kunagi me ei kuule neid rääkimas, et töö teesusele on raske. Ei, neile oli selge Jumala töö otstarve, nad mõistsid, milles tuli kuulutada ewangeeliumi, ja nad tegid seda rõõmuga ja waimustusega. Neil oli alati meeles Ünnistegija sõna, kui ta ütles: „Minu Issa teeb tööd tänini, ja mina teen tööd!“ Suuremat ja pühamat tööd ei wõi enam olla kui töö, mida teeb Jumal ja tema Poeg. Ka ligimeist arvatavas ja

päästivas töös võime olla kõit Jumala kaastöölised. Mõistes seda näeme ka oma tööd pühana.

See, mille pärast esimene kogudus nii väga töötas, on väljendatud meie loetud kirjasalmis: „Minu nime pärast oled ja tööd teinud ja mitte ära väsinud.“ Armsad õed ja wennad, wanad ja noored, ka adventrahvas ei wõi ära töötamast selle suure nime pärast, mida tihti pilgatakse ja mille üle naljatatakse maailmas. Issand andis oma tunnustuse esimese koguduse jõupingutustele,

Suurnädala töö
algame 23. märtsil.

ja varsti tuleb päev, millega ka meie otsekohesem anduvus ja uskovus meie futsumuies saab tun-
nustuse taastulevalt kuningalt. Põhjus, miks
juudeti ja juudetakse palju teha Issiandale, on —
armastus ei vähi ial ära!

Ekseisew juurnädalatöö annab meile kõigile
aulise võimaluse töötada Jumala nime auks. Issi-
and saab panema tähele ka neid jõupingutusi,
mida teevad adventrahva noored ja wanad selle
töö kestel. Töö on püha, töö eesmärk on püha ja
Jumal aidaku meid olla pühad selles töös. Maa-
ilm peab nägema, misjagune on meie töö, ja Ju-
malal on sellest hea meel.

Me elame erilisel tõsijel ajal. Rahjud rahwad

on kannatanud veriste võitluste keerises. Sune-
tuft, rahutuft ja surma on paljudes paikades.
Maailm tõendab enam ja enam, et ta on küps
juureks lõikujepäevaks. „Kui te kõik ieda näete
hüüdivat, siis tõjtte silmad ütles, sest et teie lunas-
tamine on liigi tulnud!“

Tänu Jumalale, et ta meie kallist kodumaad
on hoidnud ja warjanud. See on, kaastõitlejad,
Jumala arm, et võime veel alata juurnädala
tööd. Kas ei oleks võinud jee olla kõik juba tei-
jiti. See on tõendusjeks, et me astume wara kewa-
del seemet külwama. Ja kes meist võib öelda, et
selleks ei ohtu käesolewa aasta juurnädalatöö.

W. Sutve.

Kirjandusevangelisatsioon

Kirjandust levitades külastasin üht pere-
konda, kus oli kodus ema kahe lapsega. Esita-
sin talle meie kuukirja ja rääkisin Jumala suu-
rest plaanist inimeste päästmiseks. Nägin, et
sellel emal oli olnud rasked läbielud, mis paistis
välja ta näost.

Varsti kadus ta umbusklik hoiak võõra vastu
ja ta jutustas mulle omast elust. Ta rääkis, kuis
mees oli ta hüljanud ja nüüd kiusavat taga teda
ja lapsi. Tal olid toredad lapsed, umbes 10-aas-
tane poiss ja 12-aastane tüdruk, kes käisid alg-
koolis. Elu oli muutunud niivõrd kibedaks, et
naine oli otsustanud end koos oma lastega tappa.
See pidi tooma rahu ja pääsemise.

Rääkisin talle Jeesuse armastusest ja et ene-
setapjad kaotavad igavese elu. Kui ta aga vastu
peab ja õieti elab, leiab ta uues elus jälle oma
lapsed ning siis pole enam raskusi ega taga-
kiusamisi.

Ema oli tänulik mulle ja ütles, et kui ma
poleks tulnud, siis oleks ta oma ähvarduse teos-
tanud. Nüüd aga elavad kõik ja tänavu kirjutati
lapsed õpilasteks meie usuteadusekooli. Ka ema
on teel õige usu poole.

„Ta (kirjandusevangelist) kohtab niisugu-

seid, kes on kurvad, julgusetud ja vaimus rõhu-
tud. Siin on tal võimalus rääkida sõbralikke
sõnu, täis julgust, lootust ja usku. Ta võib olla
elav kaev, millest saadakse värskendust; et aga
võida seda teha, peab ta ise olema joonud elava
vee kaevust.“ E. G. W.

Üks kirjandusevangelist Inglismaalt, kes on
üle kahekümne aasta töötanud, kirjutab: Kui ta
helistas ühe ukse taga, avati uks ja teda paluti
kohe sisse astuda. Daam, kes talle oli vastu tul-
nud, tellis suure rõõmuga raamatu. Siis jutus-
tas ta, et ta just praegu oli tõsiselt palunud Ju-
malat, et saadetakse keegi, kes seletaks temale
rasket kohta piiblis. Juba kaua oli ta jälginud
olukordi maailmas ja tihti endalt küsinud, miks
peab see olema nõnda ja kas piibel on sellest mi-
dagi ette öelnud. Ja siis, kui ta oli tõusnud pal-
vest, helistas kirjandusevangelist ukse taga. Ju-
mal kuuleb tõsiseid palveid.

Jumal juhatab ka imelikult hingede pääst-
mise tööd. Kes küll tahaks olla tema andunud
kaskjald?

V. Viirsalu.

Kirjandusevangelistide kokkutulek toimub
25. märtsil, avakoosolek on kell 3 p. l.

Hingamispäeva kool

Misjonipõllud

Loeng 23. märtsil.

Borneo soovib abi.

Sellal kui W. Miller 1844. a. kuulutas Kris-
tuse jälletulemisest, palusid Borneo saare ela-
nikud valget meest — James Brooki, et ta oleks

neile juhiks ja kaitsjaks. Brooki valitsuse ajal
toodi Borneosse ristiusk ja asutati Saravak'i
ühendriigid. Tol ajal tegutsesid saarel ainult
Rooma katoliku ja Anglikani kiriku liikmed, sest
teiste misjoniühingute liikmetel oli sisserända-
mine keelatud. Ka esimene adventmisjonär, kes

Saravaki saabus, pidi tagasi minema sama laevaga, millega ta oli tulnud. Aja ja ruumi puudusel ei ole võimalik pikemalt kirjeldada kuidas ainult mõne hiinlase usukindluse tõttu avanes see maa adventkuulutusele. Seejärel andis praegune Saravaki valitsus loa töötamiseks mõnes kohas ja nii võisimegi alata tööd Ibanis, Punanis ja Bukitanis.

Paljud saareelanikud ütlesid meile pärast ümberpöörmist: „Nüüd me tahame minna nendesse piirkondadesse, mis on suletud tõe kuulutusele.“ Nad täitsid oma lubaduse ja läksid kurja vaimu needuse all olevatesse maadesse. Mõne päeva pärast suri selle grupi juhi tütar, millele tähendades uskmatud ütlesid: „Me hoiatasime teid sinna piirkonda minemast. Miks te lascite end segada tollest uuest usust. Lahkuge sellest enne, kui me kõik hukkume!“ Saare elanikud olid aga kindlad ega lasknud oma meelt muuta. Tolle grupi juhataja on praegu meie kooli juhataja ja elav tunnistaja meie Jumala väest.

Muudatus nende inimeste elus on avaldanud sügavat mõju valitsusele. Selle tõttu on lootus, et varsti võime saata misjonäri Punani, mis on üks jõukamaid piirkondi. Nende pealik on külastanud meie misjonijaama mitu korda ja palunud tulla nende juurde, et räägiksime neile suurest Jumalast. Selle peale oleme temale vastanud: „Mõne päeva pärast saadame teile õpetaja.“

Me loodame, et kaasusklike eestpalvete ja abi tõttu võime vastata neile tungivatele kutsetele, mis alatasa me kõrvus kõlavad: „Tulge siia ja aidake meid!“

Loeng 30. märtsil.

Pimedate eest hoolitsemine Sumatral.

Lubage endid vaimus kutsuda ilusal rahu-päevahommikul külastama Sumatra hingamis-päevakooli. Seda peetakse ühel kõrgustikul asuvas väikeses ruumis. Esiteks kiindub meie tähelepanu esireas istuvale neljale poisile, kes omavannuste seast silmatorkavalt erinevad. Kooli juhataja teatab laulu. Selle järele tõusevad need neli poissi püsti ja laulavad väga südamliselt. Nüüd me näeme, et kolm nendest on pimedad, kuna neljandal pole kumbagi kätt ja on ühe jalaga. Meile teatatakse, et poisid on Hoeta pimedate asundusest. Nad on jumalateenistuse ajaks siia tulnud, kuigi kolm nendest on võrsunud muhameedlaste perekonnast. Me näeme neid ka õhtuses noortekoosolekus ja rõõmustame nende inuka osavõtu pärast. Siin on keegi proua, kes oli muhamedi usku, aga nüüd on leidnud Õnnistegija. Tema mees on juba varem ristitud ja nad mõlemad elavad rõõmsas Kristuse jälletulemise lootuses.

Järgnevalt näeme noormeest, kelle mõlemad

silmad on pimedad. Ta kuulis siin linnas tõe kuulutust, võttis selle vastu ja laskis end ristida.

Seal on keegi naine, kes on tulnud kaugemalt Sumatral paremaid elamisvõimalusi otsima. Tema kurbus nägemise kaotamise pärast ületati rõõmust, mis ta sai pühakirja tõdedest. Tema töö läbi said mitmed pimedad tõega tuttavaks.

Ühel Põhja-Sumatra väikesel saarekesel on praegu kaks hingamis-päeva-kooli 40 õpilasega. Ümbruskonna saartelt tuleb üha uusi kutseid.

Paganad ootavad taeva valgust! Me peame siin tööga kiirustama, et islam nende inimeste südameid enam ei segaks. Sageli on meil paganete häda nähes mure südames, sest me suudame neile ainult vähe abi anda.

Samuti edeneb töö Bataki maal. Huvi tõe vastu on suur. Kaheksa aastat tagasi oli siinses koguduses pisut üle 100 liikme, kuna nüüd on umbes 800 liiget. Tungiv vajadus on siin noorte kooli jaoks, eriti seepärast, et paljud noored lähevad teiste usuühingute koolidesse ja saavad sealt mõjutatud. Aga noorte teisale minek on suureks kaotuseks siinsele tööle.

On kindel, et Jumal oma sulaste tööd ka siin õnnistab, aga me soovime, et kaasusklikud mõtleksid meie lootusrikkale tööle Põhja-Sumatral.

Loeng 6. aprillil.

Eelteade.

Me esitame sel veerandil hingamis-päeva-koolidele Jumala töö huvid viljakalt Lõuna-Ameerika misjonipõllult. Meie sealsed liikmed rõõmustavad, et 13. hingamis-päeval mõeldakse nende misjonipõllule. Sealt vennad peavad Brasiilia arstlikku misjonitööd kõige enam abivajavaks. Meie arstlikud misjonärid on läinud Amazonase piirkonda, ja Jumal on seal nende eele läinud. Nende tegevuse tagajärjena on meil seal palju usklike gruppisid. Seda tööd tuleb tingimata toetada. Siis tahaksime Sao-Paulo linna juure ehitada ühe väikese sanatooriumi. Meie Brasiilia õed-vennad on selle pärast palju palvetanud. Võtame nende hüüded südamesse ja toome 13. hingamis-päeval suuremad anded. Õnnistaks Jumal meie hingamis-päeva-kooli rikkalikult.

V. H. Williams,

General-Konverentsi abilaekur.

Heade võimaluste maa ja tema palve.

Me peame seda suureks eesõiguseks, et võime teid tutvustada Jumala tööga ja selle vajadustega. Lõuna-Ameerika divisjonis teie saate igal hingamis-päeval kogu selle veerandi kestel kuulda kuulutuse edust sellel maa-alal, ja neist kutsetest, mis meie sealt vahet pidamata saame. Palveid tööliste ja vahendite järele on väga palju, aga suurem osa neist peab jääma vastamata.

Lõuna-Ameerika on suur maailmajagu oma mõõtmata dshunglite, suurte linnade ja miljonite elanikkudega, kellele tuleb viia kuulutus. Meie liikmete arv oli eal 1938. a. lõpul 30406. Meie piirkonnas on umbes 80 miljonit elanikku, kes peavad kuulma tõe kuulutust.

Andide (mägestik) maa-alal elavad tuhanded indiaanlased ebausust ja pimeduses. Ka need peavad kuulma rõõmusõnumit Õnnistegijast, kes armastab neid. Jumal on juba suuri asju teinud sellele rahvale, kuid tuleb teha veel palju rohkem. Siin troopilise päikese all leidub igal pool mustust, vaesust ja haigusi. Siin hiiglasuurel sisemaal elab palju suguharusid, kes on kaugel tsivilisatsioonist. Nad ei ole kuulnud kuulutust selle aja jaoks. Nad elavad ebausust ja täielikus lootusetuses. Nende lootus ei küüni hauast kaugemale. Kui kaua nad peavad ootama, et neile toodaks rõõmusõnumit tulevast Lunastajast?

Need inimesed vajavad tungivalt arstlikku abi. Meie kuulutust levitatakse edukalt arstliku misjonitöö läbi, kuid seni tehtud töö on siiski väga väikene võrreldes sellega, mis veel peab tehtama.

Meie palume teid palvetada nende miljonite hingede eest, kui ka rikkaliku annetamise pärast selle veerandi viimasel hingamispäeval.

Loeng 13. aprillil.

Abivajadus Tšiilis.

Maaväring Tšiilis 1939. a. 24. jaanuaril oli suurim, mis lääne poolkeral kunagi on registreeritud. Chillani linn hävis täielikult ja Konsepsioni linn osaliselt, kusjuures hukkus tohtu arv inimesi ja varandusi. Tolle laialdase hävituse juures oli troostiks vaid see tõsiasi, et Jumala käsi oli kaitsnud oma lapsi sellel hävituse tunnil. Mitte ükski koguduseliige ei kaotanud elu. Kirjatäheliselt näis olevat tõdenenud Laul 91, 7. „Langegu tuhat su kõrvalt ja kümme tuhat su paremalt poolt, sinu külge see ei puutu.“

Kogudused Chillanis ja Konsepsionis kannatasid raskeid varanduslikke kahjusid. Kogudus kaotas oma koosolekuruumi sisseseade. Paljud liikmed reisisid peale maaväringut kaugemale,

kuna neil, kes jäid kohale, puudus koosolekuruum. Ei leidunud ainustki maja, kus oleks võinud veel alada. Igaüks ehtas enesele ajutise peavarju ja hakkas korrastama oma kokkuvõrinenud maja varemeid. Praegu ei jõua meie vennad enestele soetada seal uut koosolekuruumi. Vajadus lihtsa palvela järele on väga suur.

Chillani lähedal on meil ilus kool, kus kasvatatakse töölisi Tšiili ja teiste misjonipõldude jaoks. Oleme aastaid läbi ajanud puudulikkude hoonete ja varustusega, lootes, et meile antakse hoonete ja varustuse korrastamiseks. Maaväring rikkus ühe meie kooli hoonetest. See ei varisenud küll kokku, aga muutus tarvitamiskõlbmatuks. Vendade elumaja hävimise pärast on klassiruumid ja koolikantselei koondatud ajutise varjendi alla. Generaal Konverentsi poolt lubati 10.000 dollarit elumaja ehitamiseks õpilastele; aga sellest summast ei jatku enam klassi- ja kantseleiruumide ehitamiseks.

Lõuna Tšiilis elab vana indiaanlaste auracano suguvõsa järeltulijaid. Aastate jooksul oleme nende indiaanlaste keskel pidanud koosolekuid ja mõned nendest on tõe vastu võtnud. Mitmed noormehed on lõpetanud meie kooli Chillanis ja on seega ette valmistatud misjonitööks tolle suguharu keskel, mida me soovime evangeliseerida. Senini on nende juures misjonäridena töötanud võõrad, kes ei mõistnud küllaldaselt nende keelt ja eluviisi. Nüüd annab head lootust üks hästi väljaõpetatud tööline Joh. Lefimil nimetatud suguharust. Ta on oma suguharu juures töötamiseks igakülgse ette valmistatud. Me vajame tungivalt vahendeid hea misjonijaama ja muude evangelisatsiooni ettevõtete korraldamiseks tolle rahva seas.

On kestnud kaua, kuni nad harjusid valge inimesega. Kristlikule usundile, mis neile katoliiklaste poolt toodi, ei suhtunud nad sõbralikult. Nad elavad omaenese usulises maailmas ja peavad oma esivanemate pühasid ning õpetusi. Kas me oleme lootnud liiga palju, kui oletame, et hingamispäevakooli liikmed võimaldavad oma annetega selle töö ülesehitamise? Ma olen sellele kindel, et meie rahvas meid rõõmuga aitab.

Missugust teed käid sina

„Sest lai on tee, mis viib hukatusse, ... ja kitsas tee, mis viib ellu, ja pisut on neid, kes selle leiavad!“ Matt. 7, 13. 14.

On olemas vaid kaks teed — lai ja kitsas! Ja ainult kaks saatust — elu ja surm! Seepärast on väga tähtis, et teame, millisel neist käime meie?

Maailm rühub peatamatult oma laia teed. Tal

ei ole aega seisatada, et küsida, milline on see tee? Ja kuhu on ta siis jõudnud sellel laial teel? Õnnetu maailm! Viha ja vaen. Verevalamised. Himude ja kirgede orjamine. Lihameel on tõrjunud kõrvale vaimse ja kõrge. Elatakse silmapilgule. Ollakse rahutu ja õnnetu. Antakse järele kirgedele ja aetakse mässama madalad tunded.

Tuhandeid on viidud libedale ja nende elu on tehtud õnnetuks. Mõtles korraks nendele, kes on kõndinud laia teed! Mõtles nende igavesele saatusele ja sa kuuled mida ütleb Issand:

„Minu mõtted ei ole teie mõtted ega teie teed minu teed!... Sest otsekui taevad on kõrgemad kui maa, nõnda on minu teed kõrgemad kui teie teed!“

Milline lahkumine Jumala ja selle maailma teede vahel! Kallid kaasvõitlejad, meie tee on kõrgem selle maailma laiast teest! Kas meie tee on Jumala tee? Kas tema mõtted on meie mõtted?

Niikaua, kui orjame maailma, lihahimu, silmahimu ja elukõrkust, jääme kaugele taevasest ja jumalikkusest. Meie tee jääb madalaks ja laiaks, millel kõik on lubatud ja millel kõik tehakse. Kuid siis, kui me võtame omaks Kristuse õpetuse, tema soovid, põhimõtted ja ideaalid; kui usume ja elame kui tema, siis oleme tema sarnased. Tema tee on siis meie tee! Kuna Kristus kõndis kitsal teel, nii ka meie, astudes Tema järele, kõnnime Jumala teel! Meile kirjutatakse:

„Selleks te ju olete kutsutud, sest et Kristus ka kannatas teie eest ja jättis teile eeskujuna, et teie käiksite tema järele!“

Ei ole raske leida seda kitsast teed — Jumala teed, mis viib ellu. Töötus kõlab kõikidele: „Ma teen Su targaks ja õpetan Sul teed, mida sul tuleb käia, ma annan Sulle nõu oma silmaga sind juhatahes.“ Laul 32, 8.

Kas ei anna see töötus meile kõigile julgust õige tee leidmiseks! Kindlasti oleme need, kes lasevad end õpetada ja kasvatada Jeesusel. See suur õpetaja ütleb: „Tulge minu juure kõik, ... õppige minust, et mina olen tasane ja südamest alandlik, siis leiame te hingamise oma hingedele.“ Jeesus Kristus kõndis Jumala teed ja seepärast võib ta seda ka õpetada meile. Me vaatleme täna iseennast, oma soove ja igatsusi, kalduvusi ja harjumusi, elu ja tööd, ning võrdleme seda meie laitmatu eeskujuga — Kristusega! Siis me kohe leiame kas meie mõtted on tema mõtted ja meie tee on tema tee?

Ennekõike on tähtis tunda Jumala teed. Kuis on see aga võimalik? „Mina olen tee, tõde ja elu!“ Järelikult tuleb meil tunda õppida Jeesust ja meie mõistame kitsast rada Jumala riiki. Me peame vaatlema tema isikut, mõistma tema põhimõtteid ja Tema tervet elu ja tööd, siis me leiame oma jalgadele õige tee, kätele õige töö ja südamele õiged mõtted! Ja me hõiskame võidurõõmsalt nagu Paulus: „Tõesti, mina arvan

kõik pühkmed olevat Kristuse kalli tundmise vastu.“

Kristuse õpetus ja põhimõtted, milledesse jüngrid tõsiselt suhtusid, tegid neist sootuks teised inimesed. Nad kõndisid uuel teel kui valitsejad enese ja oma himude üle. Nad sarnanesid Kristusele omas olemises, iseloomus, mõtetes ja tegevuses. See sai võimalikuks just seetõttu, et jüngrid kõndisid sama teed, mis Jeesus. Ka meie omandame kõik siis, kui oleme valinud Kristuse tee oma teeks. Kristus kõndis Jumala teed nii täielikult, et võis ennast nimetada teeks, mis ellu viib! Nii peab ka meie esimeseks püüdeks olema — kõndida Kristuse jälgedes.

Kitsal teel, mis viib ellu, täidetakse Jumala tahtmist. Ka meiegi elus on olnud palju tahtmist. Kelle tahtmine juhib meid? Paulus pidi ütlema, et kõige parem on „anda end vangiks“ Jumala tahtmise alla! Tihti mitmed mängivad oma tahtmisega ja rahuldavad maiseid soove. See on lõppenud alati traagiliselt, viies laiale teele nii mitme mehe ja naise. Jumala tee peal täidetakse tema tahtmist. Kuis on sinuga? Palud sa, et tema tahtmine sünniks sinu elus, samuti kui taevast? Tea, et esimeseks põhimõtteks Kristuse juures oli kuulekus oma Isa vastu. Siin me kõneleme kuulekusest õilsate elupõhimõtete vastu, mitte järeleandvast ja lodevast iseloomust, mis käib oma nõrkuste, himude ja madalate soovide järele.

Astudes veel lähemale Kristusele, me leiame temas puhtuse ideaali ja eeskujuna. Seega on kõik, kes käivad Jumalast õpetatud teed, puhtad! Me mõtleme oma hinge ja südame puhtusele. Jumalikul teel peavad olema meie kalduvused puhtad, ihad ja tunded mõistuse valitsuse all. Ainult patt võib tuua languse sellesse täiusesse, võib panna valitsema himud ja kire. See aga laastab meie elu ja viib meid kõrvale kitsalt jalgteelt.

Kuulekus, kannatlikkus, püsivus, puhtus, headus, heldus, ausus ja armastus, need tähistavad Kristuse teed, seda kitsast eluteed. See on ülem tee, millele ta on kutsunud ka kõndima meid.

Kes on siis meist suuteline käima sellel teel? Kes võimeline kandma südames neid voorusi? Õigem oleks küsida, kes meist tahab valida selle tee? Kes meist tahab paluda kui Taavet: „Õpetage mulle, Jehoova, oma teed!“ Kui Issand asetab meie ette täna selle valiku: kas elu või surm? lai või kitsas tee? — missuguse valid sina?

Astume oma taevase Isa ette ja palume andestust oma pattudele ning teeme uue töötuse: Me tahame jääda ustavaks ja truuks kitsale eluteele ja aulisele kuulutusele.

V. S.